

OBRÁZKY Z ČESKÉ DIVADELNÍ HISTORIE

Každá lidská smysluplná činnost má svůj vývoj a historii, což platí i pro tak mnohostranné počínání, jakým je divadlo. Jedné z etap českého divadelního „životopisu“ se velmi intenzivně věnuje **Arnošt Goldflam**. Zajímá se především o časy, kdy sice už fungovala takzvaná divadla kamenná, ale o masové šíření dramatického umění, především na venkově, se staraly kočovné společnosti. Jednu z nich představuje Goldflamova hra **KOMEDIANTI**, jejíž průběh seznamuje diváka s radostmi i starostmi onoho kejklířského údělu.

Na úvod jsou připomenuty názory části veřejnosti vidící v kočujících hercích tuláckou bandu, před níž se má mít spořádaný občan na pozoru. V tomto smyslu se vyjadřuje i hostinský, když se mu osmičlenný soubor nahrne do podniku, kde má hrát i nocovat. Tyto antipatie ale brzy mizí, herci jsou výborně stravováni a jejich výkony vyvolávají u hostinského obdiv. Na úvod je divák seznámen se čtenou zkouškou s trochu překvapivým obsahem. Nejedná se o některou českou jevištní klasiku, ale o úryvek ze hry věnované severoamerickým indiánům, kdy si náčelník stěžuje na tažení bílých osadníků, a vyzývá k boji s nimi. Toto neveselé téma je brzy nahrazeno operetou, v níž dostává příležitost i mladý herecký elév Jeník, velmi bezprostředně zahráný Janem Bradáčem, jehož přijetí do souboru ovlivnila úspěšná propagace divadla mezi místním obyvatelstvem. Z dalších jevištních ukázek je nejpůsobivější ta závěrečná předvádějící boj trosečníků s piráty, kde je největší hvězdou manželka pana principála Irma v podání Jiriny Vackové.

Tím se dostáváme k hlavní postavě souboru – ředitelovi neboli principálovi Václavu Bendovi. Tento elegant vysoké postavy vede své podřízené pevnou rukou a v době, kdy se mnoha společností nedařilo, což v jednom případě končilo až sebevraždou principála, dokáže udržet chod souboru a jeho finanční situaci na dobré úrovni. Je-li jeho představitelem Kryštof Mende, není důvod mu nevěřit. Důvěru v něj má i hostinský Jaroslav, který se mu svěřil, že se mu ta herecká práce moc líbí a rád by si ji také zkusil. Dostal tedy příležitost, ale když ze scény pohlédl do sálu plného diváků, dostavila se u něj ztrnulost pohybová i řečová, což se samozřejmě v reálu Martinu Bohadlovi, představiteli Jardy, stát nemůže.

Vedle hraní je velký prostor věnován také vzpomínání, kde dominuje starý herec Dolfi, působící v podání Zdeňka Duška i alternujícího Pavla Nového velmi věrohodně, přičemž jeho promluvy nejsou jen nostalgické a laskavé, občas se v nich ozve také drsná kritika té herecké minulosti. Fůru vzpomínek má i Věruška (Lenka Loubalová), bývalá herečka a v současnosti nápořádka, jejíž pozornou posluchačkou je mladá adeptka herectví Verunka (Veronika Soumarová). Ta má nemilou zkušenost s dalším členem souboru, poněkud samolibým hercem Večeřovským (Jan Večeřa), usilujícím o seznámení až příliš blízké.

K principálově rodině patří i dcera Pavlínka (Paulína Labudová), jejíž závěrečné prohlášení překvapí nejen rodiče, jimž je určeno, ale i publikum. Sděluje totiž, že s divadelní kariérou brzy skončí a stane se paní hostinskou, protože si vezme Jaroslava a bude s ním pečovat o jeho prosperující podnik.

Hra měla premiéry 28. a 30. listopadu 2023 ve Studiu Ypsilon v režii autora a s hudbou Dominika Renče. Pokud jde o výpravu Petry Goldflamové Štětinové, nejdůležitějším předmětem na jevišti je dlouhý stůl, u něž se hoduje, ale poslouží i jako pódium nebo středobod honičky Verunky a erotomana Večeřovského. Po obou stranách jeviště jsou improvizovaná lůžka určená pro nocleh ředitelského páru na straně jedné a nápořádky Věrušky na té opačné. Celkový dojem je umocněn krásným lustrem dovedně vytvořeným z jeleního paroží.